

Leren van al-Andalus

Column door Rudi Holzhauer

Leren van de Geschiedenis is best een lastig issue. In algemene zin moet je er voor oppassen om al te makkelijk het verleden naar het heden om te zetten. Wat kunnen we dan toch leren van al-Andalus. Waarvan? Hoor ik u al zeggen. Al-Andalus geeft de Moorse periode aan op het Iberisch schiereiland (711-1492), wat wij nu Spanje noemen. Een ware bloeiperiode van wetenschap, kunst en cultuur. Inderdaad: het Alhambra... dat kent u vast. Maar er was en is zoveel meer.

In haar boek *De Zeven Steden* (2019) laat Violet Muller zien hoe de wetenschap zich heeft ontwikkeld tussen de klassieke oudheid en de renaissance; een periode die van groot belang is geweest voor ons huidige denken. Dan gaat het o.a. over een route van Griekenland naar Bagdad, en vandaar naar Cordoba. Het gaat over de betekenis van de vertaalschool van Toledo, die teksten (in het Arabisch) van de oude Griekse filosofen terug vertaalden naar het Latijn, en zo voor 'ons' in 'West Europa' toegankelijk maakten. Want al die kennis van de Grieken heeft een hele omweg gemaakt. Eerst naar Bagdad, vandaar met een grote zwier naar al-Andalus. Zonder al-Andalus is het een open vraag of we 'de Grieken' hadden gekend. En waar we dan nu hadden gestaan...

Dat al-Andalus was dus een waar doorgeefluik van filosofische geschriften. Bijgevoegd schilderij geeft het werkelijk prachtig aan. Voor een uitvoerige nadere uitleg bij dit schilderij van Giorgone verwijs ik naar deze webpagina: <https://alpujarras.nl/impressies/fotos-uit-de-omgeving/afbeelding-bij-het-onderdeel-denken-in-al-andalus/>

Nu is er in het verleden ook wel een punt van gemaakt dat al-Andalus helemaal niet zo'n mooi voorbeeld van 'convivencia' van de drie Abramistische godsdiensten was. En dat is helemaal waar. Luk Corluy schetst een zuiver geschiedkundig beeld in zijn prachtige boek *Al-Andalus 711-1492* over acht eeuwen godsdienststrijd in Spanje. Daaruit blijkt dat de drie religieuze groepen op tal van manieren met elkaar strijd voerden; onderling, tegen elkaar, met elkaar, in allerlei pragmatische 'verbanden'. Arabieren en Berbers onderling; Christenen onderling; coalities van Arabieren/berbers en Christenen tegen andere groepen of coalities. Een periode van eindeloze strijd dus ook.

Tom Buijtenburg, mede-auteur van het onlangs verschenen boek *Controverses*, spreekt van 'historische alertheid' als het gaat over kijken naar en vooral over 'lessen trekken' uit de geschiedenis. "Het is als de reiziger die alert is op bepaalde waarnemingen en op die basis verwonderd en kritisch naar zijn eigen samenleving kijkt, maar zonder argumenten aan die andere samenleving te ontleen." Daar kan ik me helemaal in vinden.

Ik woon zelf in de Alpujarras en ben van plan daar Nederlandstalige cursussen over de cultuurgeschiedenis en het denken van al-Andalus te gaan organiseren. Het kwam er nog niet van, en het is een open vraag hoe en wanneer wel. Uw steunbetuigingen helpen me op voorhand. Op mijn site www.alpujarras.nl vindt u een schat aan gestructureerde informatie. En kunt u zich op mijn nieuwsbrieven abonneren. U blijft dan op de hoogte. Beide in de tekst genoemde boeken vindt u ook op de website besproken.

